

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 486/2025-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Borecký Legal, s. r. o., Brezovská 13, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-16Csp/29/2022 (konanie vedené pôvodne Okresným súdom Bratislava III pod sp. zn. 16Csp/29/2022) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B3-16Csp/29/2022 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **prikazuje** konať v konaní vedenom pod sp. zn. B3-16Csp/29/2022 bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **1 000 eur**, ktoré **je** mu Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **771,68 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 16. júna 2025 sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v napadnutom konaní. Sťažovateľ navrhuje priznať mu finančné zadostučinenie 3 000 eur, ako aj náhradu trov konania.
2. Z ústavnej sťažnosti a vyžiadaného predmetného súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľ je stranou v napadnutom konaní v procesnom postavení žalobcu, ktorý sa žalobou doručенou 26. apríla 2022 proti žalovanej (Allianz – Slovenská poisťovňa, a. s.) domáha určenia neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, vyslovenia porušenia práv spotrebiteľa a vydania bezdôvodného obohatenia v sume 60 eur.
3. Dňa 16. mája 2022 bola žaloba doručovaná na vyjadrenie žalovanej, ktorá na výzvu reagovala podaním doručенým 31. mája 2022, ktoré bolo následne zasielané sťažovateľovi 20. júna 2022.
4. Sťažovateľ doručil podanie 21. júla 2022, ktoré bolo následne zasielané 22. augusta 2022 žalovanej, ktorá sa vyjadrila 16. septembra 2022. Podanie bolo následne 22. septembra 2022 doručované na vedomie sťažovateľovi.
5. V súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov v znení neskorších predpisov prešiel výkon súdnictva v sťažovateľovej veci z Okresného súdu Bratislava III na mestský súd.
6. Sťažovateľ doručil 27. mája 2025 vyjadrenie. Dňa 4. júna 2025 bol zmenený termín pojednávania z 5. júna 2025 na 22. júl 2025 z dôvodov funkčných povinností zákonného sudcu.
7. Pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo 22. júla 2025, bolo odročené na účely predvolania svedka na neurčito z dôvodu plne obsadených termínov pojednávanií zákonného sudcu až do decembra 2025, ako aj z dôvodu plánovaného presťahovania sídla mestského súdu k 1. januáru 2026 v súlade s pokynom predsedníčky mestského súdu, ktorého obsahom je žiadosť o nariadovanie pojednávanií do 1. decembra 2025 a nariadovanie neskorších termínov pojednávanií až v zmysle nového rozvrhu práce.
8. Uznesením ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 486/2025 z 3. septembra 2025 bola ústavná sťažnosť sťažovateľa prijatá na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Sťažovateľ argumentuje, že žalobu proti poisťovni ako žalovanej podal z dôvodu aplikácie protispotrebiteľských praktík proti poistníkom. Žalovaná sa podľa sťažovateľa podieľa na každoročnom navyšovaní poistného a dopúšťa sa protispotrebiteľského správania, v dôsledku

ktorého sa bezdôvodne obohacuje o milióny eur. O bezdôvodnom obohatení žalovanej svedčí podľa sťažovateľa aj stanovisko Národnej banky Slovenska.

10. Sťažovateľ dúfal v čo najskoršie rozhodnutie z dôvodu, aby následne mohol uplatniť svoj nárok na primerané finančné zadosťučinenie za porušenie svojich práv spotrebiteľa a zverejniť rozhodnutie a pomôcť tak tisícom klientov poisťovne, ktorí boli ukrátení na svojich právach.

11. Sťažovateľ namieta nečinnosť mestského súdu, pritom vo veci žaloby sám poskytoval potrebnú súčinnosť, keď svoje vyjadrenia doručoval v stanovenej lehote.

12. Sťažovateľ odôvodňuje priznanie primeraného finančného zadosťučinenia stratou dôvery v justičný systém a pocitom bezmocnosti, ktorý sa postupne stupňoval počas obdobia nečinnosti všeobecného súdu.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

13. Na výzvu ústavného súdu sa k ústavnej sťažnosti vyjadrila prípisom sp. zn. 1SprV/601/2025 z 9. októbra 2025 predsedníčka mestského súdu, ktorá zotrvala na stanovisku vyjadrenom v upovedomení o spôsobe vybavenia sťažnosti zo 14. mája 2025, v ktorom bolo konštatované, že k prietahom v napadnutom konaní došlo.

14. Prílohou prípisu bolo vyjadrenie zákonnej sudkyne Mgr. Ivany Fekete z 3. októbra 2025, ktorá v podstatnom akcentovala, že od pridelenia veci v apríli 2022 koná vo veci riadne a v primeraných lehotách, a to s ohľadom na dlhodobu preťaženosť oddelenia. Oboznámila ústavný súd s predbežným termínom pojednávania, ktorý je stanovený na marec 2025 s ohľadom na objektívne okolnosti sťahovania mestského súdu.

15. Zákonná sudkyňa zároveň poukázala na dlhodobú preťaženosť oddelenia a množstvo reštančných vecí, ktoré musí vybavovať prednostne, ako aj absenciu vytvárania potrebných personálnych a materiálnych podmienok, ktoré by reagovali na tento stav.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

16. Ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe obsahu ústavnej sťažnosti sťažovateľa, berúc do úvahy skutočnosti vyplývajúce z predmetného spisu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie, dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

17. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím

súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

18. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania (resp. strany v spore) a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k obsahovo totožnému právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

19. Pri posudzovaní prvého kritéria – zložitosti veci dospel ústavný súd k záveru, že rozhodovanie vo veci sťažovateľa o určenie neprijateľných podmienok v spotrebiteľskej zmluve nie je fakticky a ani právne zložitú. Spotrebiteľská agenda tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, a preto ju nemožno považovať bez ďalšieho za právne zložitú. Ústavný súd ďalej konštatuje, že identifikovaná absolútna nečinnosť súdu prvej inštancie dosahujúca obdobie takmer troch rokov, počas ktorých nebol zo strany súdu prvej inštancie vykonaný žiadny procesný úkon, svedčí o tom, že zbytočné prietahy v tomto prípade nemožno ospravedlniť ani faktickou zložitost'ou veci.

20. Posúdením správania sťažovateľa ako sporovej strany v napadnutom konaní, a to konfrontáciou vo veci vykonaných úkonov, ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ promptne reagoval na všetky výzvy, a teda k predĺženiu napadnutého konania neprispel.

21. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, bol postup mestského súdu. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nečinnost'ou všeobecného súdu, teda takým konaním, ktoré nevedie k odstráneniu právnej neistoty (m. m. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

22. S prihliadnutím na skutočnosti zistené zo spisu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie ústavný súd identifikoval dlhšie obdobie absolútnej nečinnosti súdu prvej inštancie, a to od septembra 2022, keď bolo vyjadrenie žalovanej doručované sťažovateľovi na vedomie, až do júla 2025, keď bolo nariadené pojednávanie. Absolútna nečinnosť súdu prvej inštancie tak predstavuje takmer 3 roky.

23. Pojednávanie, ktoré sa uskutočnilo 22. júla 2025, bolo odročené na neurčito s prihliadnutím na objektívne okolnosti súvisiace s presťahovaním sídla mestského súdu, čo nemožno pripočítat' na ťarchu súdu prvej inštancie, a to aj napriek tomu, že uvedená okolnosť predĺži napadnuté konanie.

24. S prihliadnutím na už uvádzané skutočnosti, berúc do úvahy ničím neodôvodnenú nečinnosť súdu prvej inštancie v trvaní takmer troch rokov, ústavný súd konštatuje, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto

vyslovil porušenie práv sťažovateľa zaručených čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

V.

Príkaz vo veci konať a primerané finančné zadost'učinenie

25. V záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vzhľadom na skutočnosť, že napadnuté konanie vedené mestským súdom nebolo do času rozhodnutia ústavného súdu vo veci ústavnej sťažnosti právoplatne skončené, prikázal mestskému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať v predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

26. Prihliadajúc na petit ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadost'učinenie v sume 3 000 eur, ktoré odôvodnil skutočnosťami bližšie uvedenými v bode 12 tohto nálezu.

27. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadost'učinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

28. V tomto kontexte ústavný súd zobral do úvahy aj predmet sporu (spotrebiteľská agenda), ktorý, aj keď je pre samotného sťažovateľa nepochybne dôležitý, nepatrí do kategórie tzv. citlivých konaní (m. m. IV. ÚS 117/2021), ktoré by si vyžadovali zo strany vo veci konajúceho súdu osobitný prístup (ako to je napríklad v prípade pracovnoprávných sporov alebo v konaniach vo veci starostlivosti o maloletých).

29. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, prihliadajúc na objektívne okolnosti, ktoré v súčasnosti bránia nariadeniu pojednávania, a berúc do úvahy skôr sa vyskytnuté dlhšie obdobie absolútnej nečinnosti súdu prvej inštancie bez existencie akejkoľvek zákonnej prekážky konania, ako aj povahu a rozsah práv sťažovateľa, ktoré boli porušené, a predmet konania, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci primerané priznanie finančného zadost'učinenia sťažovateľovi v sume 1 000 eur (bod 3 výroku tohto nálezu). Vzhľadom na priznanie finančného zadost'učinenia v sume 1 000 eur oproti sťažovateľom navrhovanej sume 3 000 eur vo zvyšnej časti ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

30. Ústavný súd napokon priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) trovy konania v sume 771,68 eur.

31. Sťažovateľovi ústavný súd priznal trovy právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a písomné podanie ústavnej sťažnosti) podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

32. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2025 v sume 371 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2025 v sume 14,84 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 771,68 eur (bod 4 výroku tohto nálezu).

33. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. októbra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu